

Posudek diplomové práce

Markéta Káninská: Valná hromada akciové společnosti

Rozsah diplomové práce Markéty Káninské překračuje požadovaný standard (80 rukopisných stran, které jednotlivě zpravidla ještě překračují rozsah normostrany).

Diplomantka zvolila téma, které je stále aktuální a prakticky vysoce relevantní, zvláště po novelizaci obchodního zákoníku zákonem č. 420/2009 Sb. s účinností k 1. prosinci 2009, ale také ve světle pokračujícího vývoje na poli judikatorním. Náročnost zvoleného tématu lze mít za adekvátní diplomovému úkolu, a to i vzhledem k řadě otázek, na něž praxe v souvislosti s právní úpravou valné hromady stále naráží. Pramenů se k této problematice pojí relativně dost, včetně četné judikatury Nejvyššího soudu ČR. Lze konstatovat, že drtivou většinu z nich diplomantka v práci zohlednila.

Práce obsahuje přehledné a uspořádané pojednání o zvoleném tématu a naplňuje cíl, který si diplomantka vytkla v úvodu. Práce dokládá, že diplomantka pronikla hluboko do problematiky, o níž pojednává, dobře se v ní zorientovala a porozuměla jejímu systému, významu, praktickým dopadům, ale i širším souvislostem.

Práce kombinuje vlastní zkušenosti a poznatky autorky s informacemi obsaženými v jiných pramenech. Vysoce hodnotím diplomantčinu práci s aktuální judikaturou. Lze konstatovat, že v práci se odráží drtivá většina klíčových rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, která se týkají otázek, na něž diplomantka zaměřila pozornost. Šíří i hloubkou svého pojednání diplomantka prokázala schopnost identifikovat problémy posuzované právní úpravou a poukazovat na její výkladová či aplikační úskalí. Vytknul bych jen to, že práce místy vyznívá snad až příliš informativně a popisně. Diplomantka sice na několika místech předkládá názorové rozpory, právně je analyzuje, ale i polemicky hodnotí, zaujímá vlastní stanovisko a za pomoci právní argumentace se přiklání k tomu či onomu řešení (viz např. v otázce právní povahy usnesení valné hromady či hlasování na ní). Také zde však víceméně kopíruje rozpory a stanoviska již publikovaná.

Práci příliš neprospívá její tématická dvojkolejnost (svolání valné hromady na jedné straně a její průběh na straně druhé). I s ohledem na významně překročený standard rozsahu by, myslím, stačilo, kdyby se diplomantka nakonec věnovala jen jednomu z obou dílčích okruhů a přece jen jej hlouběji rozpracovala, např. i vzhledem ke specifikům kótované společnosti, k případným zahraničním konceptům, k uvažovaným změnám v platné právní úpravě, ale i k dalším problémům, na něž v praxi narážíme, o kterých se však diplomantka nezmiňuje či jen letmo (v podrobnostech viz částečně níže).

Praktická zkušenost diplomantky s fungováním valných hromad, k níž se v úvodu přiznává jako k jednomu z hlavních motivů pro napsání práce, se nakonec v práci promítá spíše neblaze, když celkové vyznění díla směřuje více k praktické příručce pro uživatele, než k odbornému pojednání. Diplomantka jako by prováděla potenciálního účastníka valné hromady jejím svoláním a průběhem; na informovanou odbornou veřejnost se tolik neobrací. Za všechny viz jen úvodní formulace na str. 62, která tvoří dokonce samostatný odstavce: „*Od hlasování akcionářů zbývá už jen krůček k přijetí rozhodnutí valné hromady.*“.

Systematika práce odpovídá uvedenému cíli, tj. práce je čtenáři postupným průvodcem po jednotlivých fázích procesu svolání a průběhu valné hromady. To jen podtrhuje převažující příručkovitost díla. Problematicky pojatý je úvod i závěr práce. Úvod zde není jen úvodem k práci, nýbrž současně k problematice, o níž diplomantka hodlá pojednat (viz faktografické údaje o novelizaci č. 420/2009 Sb. a jejich komunitárních zdrojích). Závěr snad až příliš obsáhle rekapituluje, resp. shrnuje hlavní poznatky předchozích kapitol, není však syntézou v pravém slova smyslu. Kapitola 2. je pro účely práce zbytečná a nadto natolik stručná, že je to až na úkor odborné přesnosti, ne-li správnosti.

Z obsahového hlediska bych příkladmo upozornil na několik nepřesností či dokonce věcných nesprávností. Ocením, jestliže je diplomantka rozvede, resp. uvede na pravou míru alespoň během ústní obhajoby.

Na str. 11 např. diplomantka uvádí, že nedostatek řádného svolání valné hromady sám o sobě nemusí způsobit neplatnost usnesení valné hromady. Totéž uzavírá na str. 46, pokud jde o důsledky toho, že valná hromada nebyla řádně zahájena. Přinejmenším jedno rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR z poslední doby by diplomantku v obou závěrech mělo znejistit, resp. by si v této souvislosti zasloužilo pozornost. V kapitole o svolání mimořádné valné hromady na žádost tzv. „akciové minority“ (3.2.3.) postrádám zamyšlení nad problémem, zda např. i žádost většinového akcionáře bude spadat pod tento režim, resp. jak má představenstvo naložit s více souběžnými žádostmi různých žadatelů (svolat tolik valných hromad, kolik obdrželo žádosti?). V této souvislosti bych uvítal též úvahu nad otázkou, jak si má soudem zmocněný žadatel počínat, když mu společnost neposkytne ke svolání valné hromady potřebnou součinnost (např. nezpřístupní aktuální seznam akcionářů). Zcela přílehlavé není ani diplomantčino vysvětlení, proč se do zákona zakotvila povinnost žadatele doplnit žádost o odůvodnění, resp. návrh usnesení. Od toho by se přitom mělo odvíjet řešení problému, jak si počínat, bude-li v konkrétním případě takové odůvodnění v žádosti absentovat. Jaké je *telos* tohoto zákonného požadavku? Nejsem přesvědčen ani o tom, že závěry týkající se svolání valné hromady společnosti s ručením omezeným jsou přenositelné na akciovou společnost zrovna v řešení otázky, zda pozvánku stačí v zákonné lhůtě odeslat, či zda je nutné ji v této lhůtě i doručit (viz poznámka pod čarou 53 na str. 22). V souvislosti se svoláním valné hromady e-mailem (str. 23) by bylo dobré zamyslet se nad otázkou, zda tato forma komunikace splňuje požadavky písemného úkonu. Na str. 25 a 26 diplomantka poněkud směšuje jednání jménem společnosti a rozhodování o obchodním vedení. Rozhodně nesouhlasím se závěry diplomantky na str. 29 o tom, že posledním dnem pro svolání valné hromady, která se měla konat dne 31. ledna 2010, byl 1. leden 2010. Uvědomila si diplomantka, že tento den je tradičně dnem pracovního volna? V tento den by tedy společnost těžko (právně relevantně, ale i prakticky) cokoliv odeslala, resp. uveřejnila. Věcně nesprávné je též tvrzení diplomantky na str. 34, podle něhož právnická osoba může určit zmocněnce „trvale pro všechny v budoucnu konané valné hromady až do případného odvolání takového zmocnění“. Obávám se, že takto pojaté zmocnění by bylo absolutně neplatné. V pasáži věnované zastoupení akcionáře členem orgánu společnosti postrádám úvahu nad (analogickou) aplikací § 22 odst. 2 ObčZ. Může tedy od 1. prosince 2009 člen představenstva zastupovat akcionáře např. při hlasování o svém opětovném zvolení do funkce, tedy v situaci ostrého zájmového konfliktu? Pochybnosti mám o závěrech uvedených na str. 38, podle nichž prokura dle diplomantky zahrnuje také zmocnění k jiným jednáním, než jsou právní úkony. Zajímalo by mne, oč by se takové oprávnění – dle názoru diplomantky - případně opíralo. Nedomnívám se ani, že na formulářová vysvětlení by měl akcionáře odkazovat právě předseda valné hromady (viz diplomantka na str. 56). Je to snad on, kdo akcionářům poskytuje vysvětlení? Nerozumím také obsahu posledního odstavce na str. 57. Skutečně jím diplomantka chtěla říci, že k později uplatněným protinávrhům se na valné hromadě nebude přihlížet, tj. že se o nich nebude ani hlasovat?

Formální úroveň díla je odpovídající, zejména pokud jde o jeho strukturu, grafickou úpravu a dobrou práci s poznámkovým aparátem (i když u citací některých děl chybí odkaz na konkrétní stranu, viz např. v poznámce pod čarou č. 140). Nedobře naopak působí několik zbytečně obsáhlých přejímek textu právních předpisů (kupř. na str. 48), z jiných pramenů (viz např. na str. 38, 39), anebo dokonce netransparentních citací z judikatury. Na str. 8 kupř. diplomantka doslova přebírá závěry rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, které sice v poznámce pod čarou správně označuje, text však neuvádí v uvozovkách, ačkoliv nejde o pouhou parafrázi. V pořádku je naproti tomu seznam použité literatury. Vyhovuje i jazyková stránka práce; chyby a překlepy se v ní prakticky nevyskytují.

Ze všech uvedených důvodů hodnotím práci jako způsobitou obhajobou i obhajitelnou. Předběžně ji navrhuji klasifikovat stupněm dobře či velmi dobře, podle průběhu této obhajoby.

V Praze dne 8. listopadu 2010

JUDr. Petr Čech, LL.M.